

Vergaderjaar 2022–2023

36 200 XIV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2023

36 200 A

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2023

Nr. 122

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 mei 2023

In het tweeminutendebat van 19 april jl. over de Landbouw en Visserijraad is er door de leden Vestering en Wassenberg een motie (Kamerstuk 21 501-32, nr. 1527) ingediend over de visvriendelijkheid van de nieuw gekochte maalpomp van het gemaal bij IJmuiden. Omdat deze motie de bevoegdheid betreft van IenW is deze naar mij doorgeleid en geef ik u per brief de appreciatie op deze motie.

De motie verzoekt de regering om ervoor te zorgen dat de nieuw gekochte gemaalpomp alsnog visvriendelijk wordt gemaakt. Ik moet deze motie «ontraden». De pomp alsnog aanpassen leidt tot forse extra kosten en veel vertraging, waardoor de huidige kwetsbaarheid van het gemaal en het waterveiligheidsrisico langer zouden blijven bestaan. De nieuwe maalpomp is aangeschaft en inmiddels in de fase van afbouw. De voorbereidingen zijn reeds gestart om deze pomp te plaatsen in het bestaande gemaal. De keuze voor een ander type pomp zou gevaarlijk zijn gegaan met een veel langere voorbereidingstijd en meerdere technische uitdagingen. Het risico op nieuwe verstoringen in het gemaal en daarmee de kans op overstromingen in de omgeving zou daardoor langer aanhouden.

Het Gemaal IJmuiden (met een pompcapaciteit van 260 m³/s) is van groot belang om het water vanuit het Noordzeekanaal en omliggende gebieden af te voeren naar de Noordzee. Daarmee wordt voorkomen dat een groot deel van West-Nederland (delen van Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) overstroomt. In april 2020 is één van de 6 pompen in het gemaal uitgevallen en een tweede pomp bleek technisch kwetsbaar te zijn. Om de waterveiligheid in de regio te garanderen en het Noordzeekanaal op peil te houden, zijn toen tijdelijke pompinstallaties geplaatst op het sluiscomplex IJmuiden. Deze situatie was onwenselijk en bood geen duurzame, structurele oplossing.

De onderhoudsbehoefte van de pompen in het gemaal neemt toe waardoor ook de kans op falen groter wordt. Met de extra pomp kan het onderhoud worden uitgevoerd terwijl de pompcapaciteit blijft gehandhaafd. Daarnaast is er in het geval van uitval een back-up pomp.

Uit de stresstesten in het kader van klimaatadaptatie blijkt dat het gemaal IJmuiden een kritisch object is. Dit mede door de nauwe samenhang met het beheer van het regionale watersysteem in kapitaalintensieve en dichtbevolkte provincies, maar ook met het oog op de woningopgave in het westelijke havengebied en het scheepvaartbelang.

Gelet op het voorgaande is ervoor gekozen om een extra pomp te bestellen die in de plaats van één van de bestaande maalgangen geplaatst kan worden om daarmee de robuustheid van het gemaal te vergroten.

Ik heb visveiligheid hoog in het vaandel staan en ben me bewust van de wens van uw Kamer en van natuurorganisaties om het welzijn van vissen bij het sluis- en gemaalcomplex IJmuiden te verbeteren. Het merendeel van de naar zee uittrekkende schieralen gaat niet via het gemaal maar via de spuisluisen of de schutsluisen, waar geen belemmeringen voor de alen zijn. Het gemaal vormt echter een knelpunt voor naar zee uittrekkende schieralen.

In de planfase van de vernieuwingsopgave van het gemaal wordt daarom nadrukkelijk onderzocht of en hoe barrières voor migrerende vissen kunnen worden beperkt. Hierover heb ik uw Kamer in april dit jaar geïnformeerd als reactie op een verzoek van het lid Wassenberg (Kamerstukken 36 200 XIV en 36 200 A, nr. 119). Er wordt in de vernieuwingsopgave ingezet op maatregelen voor het verbeteren van visveiligheid, waarbij rekening wordt gehouden met de huidige functie voor de waterveiligheid en de technische beperkingen van het bestaande gemaal. De afronding van de planfase is voorzien in 2026.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
M.G.J. Harbers